

Návrh

ZÁKON

ze dne2018,

kterým se mění zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Změna zákona o pomoci v hmotné nouzi

Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 379/2007 Sb., zákona č. 239/2008 Sb., zákona č. 259/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 206/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 141/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 329/2011 Sb., zákona č. 364/2011 Sb., zákona č. 366/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 306/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 252/2014 Sb., zákona č. 254/2014 Sb., zákona č. 205/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 188/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 367/2016 Sb., zákona č. 98/2017 Sb. a zákona č. 183/2017 Sb., se mění takto:

1. V § 43 odst. 5 písmeno a) včetně poznámek pod čarou č. 78 a 79 zní:

- „a) příspěvku na živobytí může určit plátce dávky tak, že nejméně 35 % a nejvýše 65 % přiznané dávky bude poskytnuto využitím poukázky opravňující k nákupu zboží ve stanovené hodnotě. Příjemci dávky, který pobírá dávku déle než 6 měsíců v posledních 12 měsících, bude dávka vyplácena tak, že nejméně 35% a nejvýše 65% dávky bude vypláceno poukázkami opravňujícími k nákupu zboží ve stanovené hodnotě. Ustanovení předchozí věty se nepoužije v případech, kdy výše příspěvku na živobytí nepřesahuje 500 Kč, a v případech, kdy je příjemce nebo osoba s ním společně posuzovaná osobou, které
1. jsou poskytovány pobytové sociální služby⁷⁸⁾,
 2. je poskytována zdravotní péče ve zdravotnickém zařízení po celý kalendářní měsíc,
 3. byla pravomocným rozhodnutím soudu omezena svéprávnost⁷⁹⁾,
- anebo v případech, kdy se jedná o důvody hodné zvláštního zřetele,

⁷⁸⁾ § 33 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb.

⁷⁹⁾ § 55 a násl. občanského zákoníku.“

2. § 66 včetně nadpisu zní:

„§ 66
Zkrácené řízení

V řízení o změně způsobu výplaty dávky je prvním úkonem v řízení vydání oznámení podle § 76.“.

Čl. II
Přechodná ustanovení

1. Řízení o dávkách pomoci v hmotné nouzi zahájená a pravomocně neskončená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle zákona č. 111/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.
2. Orgán pomoci v hmotné nouzi nejpozději do 3 kalendářních měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona přehodnotí způsob výplaty příspěvku na živobytí podle § 43 odst. 5 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. III
Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení.

Důvodová zpráva

OBEČNÁ ČÁST

Povinný způsob výplaty příspěvku na živobytí u příjemců, kteří jej pobírají déle než 6 měsíců v posledních 12 měsících, prostřednictvím poukázek opravňujících k nákupu zboží ve stanovené hodnotě, vložený do zákona č. 111/2006 Sb. zákonem č. 98/2017 Sb., přinesl při jeho aplikaci od prosince 2017 v praxi některé problémy. Tato **úprava dopadla na některé zranitelné skupiny příjemců příspěvku na živobytí** (např. klienty sociálních služeb nebo osoby hospitalizované ve zdravotnickém zařízení) a přinesla praktické **problémy. Problémy se týkají hlavně osob využívajících zdravotnické nebo sociální služby**, kdy tyto osoby mají problém uhradit stravu a základní potřeby v těchto zařízeních, protože mají část dávky ve formě poukázek, které **v některých zařízeních nelze použít**. Každý měsíc je nutné řešit způsob poskytování poukázek klientům, kteří jsou hospitalizováni ve zdravotnických zařízeních nebo je o ně např. pečováno v pobytových sociálních službách. Rovněž je zbytečně náročné vyplácení části příspěvku na živobytí prostřednictvím poukázek v situaci, kdy je dávka v nízké výši. V tomto případě je finančně dražší výplata poukázek příjemci než samotná výše vyplacené dávky.

Předkládaný návrh je v souladu s ústavním zákonem č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, dále zejména s č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod. Návrh zákona respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky a není v rozporu s nálezy ÚS ČR.

Návrh zákona neimplementuje právo Evropské unie a ani s ním není v rozporu. Rovněž není v rozporu se žádnými mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána. Z hlediska principů rovnosti mužů a žen je návrh novely zákona neutrální (návrh respektuje směrnici 2004/113/ES, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování, která se vztahuje i na přístup k bydlení a službám, včetně služeb sociálních) a vztahuje se stejně na obě pohlaví.

Navrhovaná právní úprava nebude mít žádné ekonomické dopady na státní a ostatní veřejné rozpočty, neboť s touto úpravou nevzniknou žádné vícenáklady. Naopak se sníží nedůvodné administrativní a majetkové zatížení Úřadu práce ČR. Navrhovaná právní úprava má pozitivní dopady na zranitelné skupiny příjemců příspěvku na živobytí, mezi něž patří především osoby využívající zdravotnické nebo sociální služby.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K bodu 1:

Paušálně stanovená povinnost orgánu pomoci v hmotné nouzi vyplácet příspěvek na živobytí, který pobírá osoba déle než 6 měsíců v posledních 12 měsících, nejméně v 35 % a nejvýše v 65 % prostřednictvím poukázek opravňujících k nákupu zboží ve stanovené hodnotě, přináší v některých situacích problémy a je neefektivní. V praxi se často stává, že celková částka příspěvku na živobytí je vyplácena v nízké výši, ze které musí být stanoven ještě podíl formou poukázky. Pokud jsou poukázky v nízké nominální hodnotě zasílány formou cenného psaní příjemcům, tak již zaslání dávky je nákladnější než vyplacená část dávky poukázkami. Toto je

neefektivní a finančně zbytečně nákladné, pro to se vylučuje rozdělování výplaty dávky v případech, kdy příspěvek na živobytí nedosahuje výše 500 Kč.

Dále se navrhuje, aby orgán pomoci v hmotné nouzi část příspěvku na živobytí v poukázkách nevyplácel některým zranitelným skupinám osob nebo z důvodů hodných zvláštního zřetele. Tyto skupiny jsou taxativně vyjmenovány. Jedná se o rizikové skupiny, kterým jsou poskytovány pobytové sociální služby, nebo jsou ve zdravotnickém zařízení déle alespoň jeden kalendářní měsíc. Zároveň je dána možnost Úřadu práce ČR zohlednit další situace, kdy by poskytnutí části dávky v poukázkách nevedlo k naplnění jejího účelu.

K bodu 2:

Navrhuje se zjednodušení řízení v případech, kdy Úřad práce ČR rozhoduje ve správním řízení o změně způsobu výplaty dávek. V takových případech, kdy se současně nejedná o nároku osoby na dávku, ale jedná se pouze o změnu způsobu výplaty dávky, se z důvodu zrychlení řízení a zjednodušení administrativy navrhuje, aby prvním úkonem v řízení bylo vydání písemného oznámení o změně způsobu výplaty dávky. Současně je však zachována možnost využití všech opravných prostředků.

K přechodným ustanovením:

Stanovuje se opatření, že u zahájených řízení se bude postupovat již podle nové právní úpravy, neboť ta je pro zranitelné osoby (uvedeny jsou tři skupiny těchto osob) výhodnější.

Orgánu pomoci v hmotné nouzi se ponechává lhůta 3 měsíců od účinnosti této novely, do kdy je povinen změnit způsob vyplácení příspěvku na živobytí u osob, které již část příspěvku na živobytí prostřednictvím poukázek dostávají, a patří do skupiny zranitelných osob.

K účinnosti:

Nabytí účinnosti se navrhuje co nejdříve s tím, že přechodná ustanovení zajistí dostatečný prostor pro aplikaci nové úpravy.

V Praze 14. 2. 2018

Jana Pastuchová	v. r.
Helena Válková	v. r.
Radka Maxová	v. r.
Patrik Nacher	v. r.
David Kasal	v. r.
Karel Rais	v. r.
Rostislav Vyzula	v. r.
Martin Kolovratník	v. r.
Jaroslav Bžoch	v. r.